

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Nauja kultūros darbotvarkė“

(COM(2018) 267 final)

(2019/C 62/25)

Pranešėjas **Antonello PEZZINI**

Konsultavimasis	Europos Komisija, 2018 6 18
Teisinis pagrindas	SESV 167 straipsnis
Atsakingas skyrius	Užimtumo, socialinių reikalų ir pilietybės skyrius
Priimta skyriuje	2018 9 26
Priimta plenarinėje sesijoje	2018 10 17
Plenarinė sesija Nr.	538
Balsavimo rezultatai	182/1/0
(už / prieš / susilaikė)	

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1. EESRK įsitikinęs, kad Europa yra bendromis vertybėmis grindžiama kultūrinė bendruomenė ir kad **socialinė rinkos ekonomika** yra skiriamasis europietiško gyvenimo būdo bruožas; joje derinama ekonominė laisvė, socialinės teisės ir pagarbos žmogui principai.

1.2. EESRK mano, kad labai svarbu stiprinti ir plėtoti Sąjungos kultūrinį aspektą, grindžiamą bendromis Sutartyse įtvirtintomis vertybėmis, kuris yra pagrindinis integracijos proceso veiksnys ir, kaip Europos kultūrinio tapatumo pagrindas, svarbus kuriant įtraukią, pliuralistinę, darnią ir konkurencingą visuomenę.

1.2.1. EESRK mano, kad tik stiprinant priklausymo Europai jausmą ir bendrą kultūrinį tapatumą galima sustiprinti Europos integraciją ir kultūrų ir kalbų įvairovę.

1.2.2. EESRK nuomone, materialus ir nematerialus Europos kultūros paveldas yra Europos tautas siejantis elementas, labai stiprus tapatybės saitas ir vertingas socialinės sanglaudos strateginis išteklius.

1.3. EESRK mano, kad būtent dėl Europoje vykstančios politinės ir tapatumo krizės ⁽¹⁾ itin svarbu sugrąžinti kultūrai tą pagrindinį tapatumo ryšių perteikimo vaidmenį, siekiant suteikti pagrindą Sutartyse įtvirtintoms bendroms vertybėms.

1.4. EESRK teigiamai vertina iniciatyvą kultūrą paskelbti savo darbotvarkės prioritetu, tačiau ragina pradėti įgyvendinti Naująją kultūros darbotvarkę atsižvelgti į **Naująjį Europos atgimimą**, kuriuo siekiama sukurti tikrą Europos erdvę ⁽²⁾, grindžiamą daugeliu bendrų vertybių, tokių kaip solidarumas, pasitikėjimas ir bendra atsakomybė.

1.5. EESRK nuomone, atnaujinta Europos kultūros darbotvarkė turi būti pagrįsta bendra strategine vizija, kurioje, siekiant sukurti Europos kultūros erdvę, būtų nustatyta:

— su tapatybe susijusios laisvės ir solidarumo vertybės,

— esminiai kultūros srityje dirbančių asmenų, taip pat prekių ir paslaugų judėjimo laisvės, įsisteigimo laisvės ir laisvės teikti paslaugas Europoje principai,

⁽¹⁾ Plačiai paplitę populistiniai ir suverenistiniai judėjimai ir idėjos.

⁽²⁾ Sekant Europos mokslinių tyrimų erdvės kūrimo ir stiprinimo pavyzdžiu.

- su kultūros paveldu susijusių veiksmų valdymas ir planavimas,
- **konkretūs daugybės meno vertybių, kuriomis išsaugoma Europos kultūra naujosioms kartoms, restauravimo ir konservavimo veiksmai** ⁽³⁾,
- Europos kultūros propagavimas plėtojant tarptautinius santykius,
- atnaujintas Europos politikos kryptį valdymas siekiant suteikti daugiau erdvės dalyviams, kurie kuria ir formuoja kultūrą įvairiomis jos išraiškos formomis ir meno bei kultūros ir kūrybos pramonės srityse,
- remti nedidelių kūrybos sektoriaus įmonių, ypač siekiančių socialinių tikslų, jungimąsi,
- kultūros procesų, kurie padeda aktyviau dalytis daugybe Europos visuomenės išraiškos formų, sąveika.

1.6. **Kultūros pasiūlos požiūriu** būtina užtikrinti, kad tiems, kuriems skirtos priemonės, jos būtų aiškios ir prieinamos pasitelkiant daugiakalbės žiniasklaidos priemones, siekiant, kad Europos kultūros erdvė būtų iš tikrųjų visų paveldas.

1.7. **Kultūros paklausos požiūriu**, Komiteto manymu, labai svarbu imtis tiesioginių kultūros naudotojams skirtų veiksmų, siekiant, kad jie aktyviau dalyvautų plėtojant Europos vertybių tapatybę, įgyvendinant tokias iniciatyvas kaip **kultūrinio pilietiškumo ugdymui skirta programa „Erasmus“** ir Europos piliečiams skirta **Europos kultūros kortelė**.

1.8. EESRK yra tvirtai įsitikinęs, kad jis gali atlikti aktyvų vaidmenį plėtojant struktūrinį kultūrų dialogą, siekiant stiprinti demokratinį pilietiškumą, kultūrinį tapatumą ir dalytis įvairiomis visuomenės kūrybinėmis išraiškomis, pavyzdžiui, įgyvendinti bendras iniciatyvas, tokias kaip Europos kultūros savaitė, Europos kultūros naktys, ir paskirti Europos kultūros ambasadorius.

1.9. Komitetas įsipareigoja užtikrinti naujosios darbotvarkės veiksmų gairių duomenų ir Europos kultūros erdvės stebėseną remdamasis reguliariomis Komisijos ataskaitomis.

2. Įvadas

2.1. Kultūra – esminis Europos Sąjungos projekto aspektas ir principo „suvienijusi įvairovę“ pagrindas. Ji yra labai svarbi bendro gyvenimo dalis ir vertybė, galinti praturtinti mūsų žmoniją, taip pat neatsiejamas mūsų elgsenos visuomenėje bei kasdienės mūsų pilietiškumo išraiškos komponentas.

2.2. Taigi kultūra yra labai svarbus socialinės sanglaudos ir kultūrų dialogo strateginis išteklius, taip pat puiki galimybė pabrėžti bendros istorijos, pasižyminčios turtinga Europos regionų kultūros įvairove ir bendru materialiu bei nematerialiu paveldu, vertę.

2.3. Lisabonos sutartyje kultūrai suteikta ypatinga reikšmė: Europos Sąjungos sutarties preambuleje aiškiai kalbama apie norą semtis įkvėpimo **„iš Europos kultūrinio, religinio ir humanistinio paveldo“** ir prioritetiniu tikslu laikyti įsipareigojimą gerbti „savo turtingą kultūrų ir kalbų įvairovę bei užtikrinti, kad Europos kultūros paveldas būtų saugomas ir turtinamas“.

2.3.1. Dauguma šių vertybių, kurios sudaro Europos visuomenės pagrindą, pažymėtos Sutartyje: Sąjunga pagrįsta „pagarba žmogaus orumui, laisve, demokratija, lygybe, teisine valstybe ir pagarba žmogaus teisėms [...]“. Šios vertybės, tapusios neatsiejama Europos kultūros dalimi, stiprėja ir turi užimti vis svarbesnę vietą visuomenėje, kurioje vyrauja pliuralizmas, nediskriminavimas, tolerancija, teisingumas ir solidarumas.

2.3.2. Pagrindinių teisių chartijoje, kuri yra neatskiriama Sutarties dalis, sudarytas, patvirtintas ir apibendrintas ilgas vertybių sąrašas, iš dalies jau išdėstytas Sutartyje.

2.3.3. Todėl ES veiksmais siekiama skatinti valstybių narių bendradarbiavimą, kad jų išskirtinė kompetencija kultūros politikos srityje būtų vis labiau pagrįsta bendromis vertybėmis ir įtraukta kaip **matmuo** į socialinių santykių **plėtotę**.

⁽³⁾ Žr. Specializuotos restauravimo paslaugos, www.opencare.it.

2.3.4. Žmogaus elgesys socialiniuose santykiuose ir kasdienėje veikloje pagrįstas tam tikrais modeliais, kurie iš anksto suformuoti jo intelekto⁽⁴⁾. Tačiau šie modeliai formuojami per švietimą⁽⁵⁾, mokymą⁽⁶⁾ ir stiprinami su mus supančiu pasauliu sukurtais santykiais.

2.3.5. Todėl svarbu skleisti ir akcentuoti vertybes, kurios sudaro Europos civilizacijos pagrindą, visų pirma jaunimui, pradėdant nuo ankstyvos paauglystės, kad suaktyvėtų **veidrodiniai neuronai**, skatinantys atkartoti veiksmus, pojūčius ir emocijas, kuriuos matome aplinkiniuose⁽⁷⁾.

2.4. Pati kultūros sąvoka⁽⁸⁾ yra dinamiška, todėl apima daugybę veiksmų, kurie turi būti plėtojami Europos ir valstybių narių politikos iniciatyvomis pasitelkiant švietimą ir pavyzdžius. Pirmiau išvardytos vertybės, įtvirtintos Sutartyje, neatsiranda savaime. Jos yra socialinio mąstymo ir patirties, užtikrinančių taikų sambūvį ir didėjančią tautų pasitikėjimą, rezultatas ir turi būti įtrauktos į **mokymo procesus bei socialinius ryšius**, kurie visų pirma skirti naujosios kartoms, kad jos galėtų priimti etines vertybes ir jomis dalytis.

2.5. Kultūra turi ne tik savo socialinę ir tapatybės formavimo reikšmę, bet vis dažniau vertinama kaip ekonomikos varomoji jėga ir strateginis elementas, kuris užtikrina turto ir gerovės kūrimą vienam gyventojui ir bendro Europos BVP augimą ir yra svarbus tarptautiniuose santykiuose.

2.6. Apskaičiuota, kad kultūros ir kūrybos sektoriai sudaro 4,2 % Europos BVP, o užimtumas juose padidėjo 1,5 % 2016 m. kultūros sektoriuje sukurta absoliuti vertė siekia 89,9 mlrd. EUR pajamų, t. y. 1,8 % daugiau nei 2015 m., o įskaitant su juo susijusius sektorius, gauta daugiau nei 250 mlrd. EUR pajamų ir sukurta per 1,5 mln. darbo vietų⁽⁹⁾.

2.7. Dalyvavimas kultūriniame gyvenime yra labai svarbus Europos prisiimtų įsipareigojimų elementas, tačiau dėl 2008 m. Europą užklupusios ekonomikos ir finansų krizės, kuri vėliau persikėlė ir į socialinę bei politikos sritis, šis dalyvavimas sumažėjo visose Europos šalyse, ypač Pietų Europos šalyse⁽¹⁰⁾.

2.8. 2007 m. Europos kultūros darbotvarkėje⁽¹¹⁾ ES ir valstybės narės įsipareigojo:

- skatinti kultūros įvairovę,
- saugoti kultūros paveldą,
- pašalinti kliūtis laisvam šio sektoriaus darbuotojų judėjimui,
- remti kultūros ir kūrybos sektoriaus įmonių indėlį.

2.8.1. ES darbo plane kultūros srityje (2015–2018 m.) nustatyti keturi pagrindiniai Europos bendradarbiavimo kultūros politikos srityje prioritetai:

- visiems prieinama ir atvira kultūra,
- kultūros paveldo apsauga ir puoselėjimas,
- parama kultūros ir kūrybos sektoriams naujovėmis pagrįstoje ekonomikoje,
- kultūros įvairovės propagavimas.

2.9. Europos Parlamentas priėmė keletą rezoliucijų⁽¹²⁾ ir rekomendacijų dėl vienodų galimybių naudotis kultūros paslaugomis, dėl kultūros Sąjungos išorės santykiuose ir judumo bei dėl kultūros ir kūrybos pramonės.

⁽⁴⁾ Nihil est in intellectu quod prius non fuerit in sensu (J. Locke).

⁽⁵⁾ Lotyniškai „instruere“ – rengti, kurti.

⁽⁶⁾ Įrašyti ženklus ir modelius.

⁽⁷⁾ Žr. neurologijos mokslo rezultatus apie veiksmų pamėgdžiojamą ir modelių atkartojimą.

⁽⁸⁾ Lotyniškai „colere“ – auginti.

⁽⁹⁾ Šaltinis – Eurostatas.

⁽¹⁰⁾ Ataskaita „Cultural access and participation“ http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_399_en.pdf.

⁽¹¹⁾ OL C 287, 2007 11 29, p. 1.

⁽¹²⁾ Žr. OL C 377 E, 2012 12 7, p. 142, OL C 93, 2016 3 9, p. 95, tekstai, P8_TA (2016) 0486.

2.10. 2018 m. gegužės 23 d. Europos Sąjungos Taryboje buvo priimtos išvados dėl kultūros paveldo įtraukimo į kitas politikos sritis ir dėl dialogo su pilietinės visuomenės organizacijomis stiprinimo.

2.11. EESRK savo ruožtu ne kartą pareiškė nuomonę dėl kultūros ir kūrybos sektorių vertės didinimo ir paramos tarptautinių kultūrinių ryšių strategijai ⁽¹³⁾ ir dėl kaimo vietovių indėlio į Europos kultūros paveldą ⁽¹⁴⁾.

3. Naujos darbotvarkės pasiūlymai

3.1. Komisijos pasiūlytos naujos darbotvarkės svarbiausi aspektai gali būti apibendrinti taip:

- dalyvavimo kultūriniame gyvenime, menininkų judumo ir paveldo apsaugos skatinimas ir kultūros ir jos įvairovės potencialo išnaudojimas siekiant socialinės sanglaudos ir gerovės,
- meno ir kultūros propagavimas švietimo srityje,
- tarptautinių kultūrinių ryšių stiprinimas,
- sąsajų su pramonės politika stiprinimas,
- kultūros teikiamų galimybių išnaudojimas siekiant stiprinti Europos tapatybę,
- aktyvus bendradarbiavimas su valstybėmis narėmis ir pilietine visuomene.

3.2. Pagrindiniai siūlomi aspektai gali būti apibendrinti taip:

3.2.1. *Socialinis aspektas*: išnaudoti kultūros ir jos įvairovės potencialą siekiant socialinės sanglaudos ir gerovės.

3.2.2. *Ekonominis aspektas*: remti kultūrinį kūrybiškumą švietimo naujovių diegimo srityse, taip pat ekonomikos augimą kuriant naujas darbo vietas, plėtoti kultūros pramonę ir ugdyti gebėjimus ⁽¹⁵⁾.

3.2.3. *Tarptautinių kultūrinių ryšių stiprinimo aspektas*: parama kultūrai plėtros šalyse ir Vakarų Balkanų bei Viduržemio jūros regiono šalyse ir Europos plėtros fondo veiksmams AKR ⁽¹⁶⁾.

3.2.4. *Horizontalusis aspektas*: iniciatyvos „Europos kultūros paveldo metai“ ir „Europos kultūros sostinės“, naujas 2019–2022 m. kultūros vertybėms skirtas Europos veiksmų planas, strategijos „Digital4Culture“ plėtojimas, Europos filmų sąrašas internete, skaitmeninės pertvarkos rėmimas.

3.3. Strateginis bendradarbiavimas įgyvendinant naują strategiją bus remiamas pagal programą „Kūrybiška Europa“ ir kitas ES programas.

4. Bendrosios pastabos

4.1. EESRK mano, kad labai svarbu stiprinti ir plėtoti Sąjungos kultūrinį aspektą, grindžiamą bendromis Sutartyse įtvirtintomis vertybėmis, siekiant stiprinti priklausomybės jausmą kuriant įtraukią, darnią ir konkurencingą visuomenę.

4.2. Materialus ir nematerialus Europos kultūros paveldas yra Europos tautas siejantis elementas ir labai stiprus tapatybės sąaitas, ypač ištikus Europos tapatybės ir solidarumo krizei.

4.3. EESRK mano, kad būtent atsižvelgiant į Europoje tebesitęsiančią politinę, tapatybės ir valdymo krizę, reikėtų sugrąžinti Europos kultūrai su tapatybe susijusių vertybių perteikimo vaidmenį, be kita ko stiprinant Europos mokymo procesą.

⁽¹³⁾ OL C 288, 2017 8 31, p. 120.

⁽¹⁴⁾ SOC/738 (OL C 440, 2018 12 6, p. 22).

⁽¹⁵⁾ Visų pirma Tarptautinio moksleivių vertinimo programoje PISA pereinant nuo STEM (gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos) prie STEAM, įtraukiant menus, taip pat ir skaitmeninėje srityje.

⁽¹⁶⁾ Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybės.

4.4. Šis vertybių integracijos procesas turi būti naujos kultūros darbotvarkės kokybinio šuolio pagrindas ir paskatinti kurti tikrą bendromis vertybėmis grindžiamą Europos kultūros erdvę⁽¹⁷⁾ kartu su Europos mokslinių tyrimų erdve.

4.5. Šioje naujoje Europos kultūros erdvėje, nustačius terminus, turėtų būti numatyta:

4.5.1. stiprinti Europos politiką ir kultūros priemones, kuriomis remiamos ir skleidžiamos su tapatybe susijusios vertybės, grindžiamos priklausymo bendrai vertybių šeimai jausmu;

4.5.2. visapusiškai įgyvendinti kultūros srityje dirbančių asmenų, taip pat judėjimo, įsisteigimo laisves ir laisvę teikti paslaugas visoje Europos teritorijoje;

4.5.3. kultūros ekonomika, orientuota į socialiai įtraukias sistemas, kurioje būtų skatinami nauji kultūros paveldo išsaugojimo ir restauravimo modeliai ir plėtojama kūrybos pramonė kuriant naujų formų didelės socialinės vertės įmones.

4.5.4. skleisti Europos kultūrą tarptautiniuose santykiuose, kad ji taptų kultūros diplomatijos atgaivinimo priemone, švelniųjų galių mechanizmu Europos išorės santykiuose arba ekonominiu daugikliu tarptautinėje prekyboje, o menininkai ir kūrėjai taptų **Europos kultūros ambasadoriais**,

4.5.5. principu „iš apačios į viršų“ grindžiami mechanizmai siekiant suteikti daugiau erdvės visiems dalyviams, kurie tiesiogiai kuria ir puoselėja kultūrą ir suteikia jai formą meno bei kultūros ir kūrybos pramonės srityse.

4.6. EESRK mano, kad reikia spręsti bendras problemas kuriant tikrą kultūros vidaus rinką, skatinant:

- menininkų, kultūros įmonių paslaugų judumą,
- meno kūrinių judumą,
- bendradarbiavimą vykdant tarpvalstybinius projektus,
- kultūrų dialogą,
- specialius Europos kultūrinio tapatumo stiprinimo veiksmus,
- didžiulio Europos meno paveldo restauravimo ir išsaugojimo veiksmus skiriant lėšų specialioms MTTP⁽¹⁸⁾ ir tvarumui skirtoms eilutėms,
- didesnę kūrybinę nepriklausomybę,
- humanistinės skaitmeninės kultūros kūrimą siekiant sumažinti internetu skleidžiamų melagingų naujienų ir dezinformacijos algoritmo galią.

4.7. EESRK nuomone, labai svarbu pasitelkiant švietimą skatinti suvokimą, visų pirma jaunimo, kad kultūros įvairovė ir daugybė meno formų yra svarbiausi žmogaus raidos ir pagrindinių laisvių užtikrinimo elementai ir kad kultūros procesų sąveika bei geriausi kultūros raiškos pavyzdžiai padeda stiprinti demokratinį pilietiškumą.

4.8. EESRK pabrėžia, jog būtina, kad nauja Europos kultūros darbotvarkė, kaip naujos bendros ir papildytos strateginės vizijos dalis, būtų integruota ir įtvirtinta kitoje Sąjungos daugiametėje finansinėje programoje.

4.9. EESRK nuomone, būtina užtikrinti, kad tiems, kuriems skirtos reguliavimo, struktūrinės ir finansinės programos ir priemonės, jos būtų aiškios, skaidrios ir prieinamos socialiniuose tinkluose.

4.10. Be to, EESRK mano, kad labai svarbu imtis tiesioginių veiksmų, skirtų tiems, kuriems skirta Europos kultūros politika, siekiant užtikrinti aktyvesnį jų dalyvavimą, kuriam neigiamą poveikį padarė ekonomikos ir finansų krizė, vėliau įsigalėjusi socialinėje srityje.

⁽¹⁷⁾ V. taip pat žr. Europos Taryba – Kultūros paveldo vertės visuomenei pagrindų konvencija (CETS Nr. 199), 03/18/08, Faro, 2005 m. spalio 27 d.

⁽¹⁸⁾ Žr. 14 išnašą.

4.10.1. EESRK nuomone, **pilietiškumo** ugdymui skirtos programos „Erasmus“ ir kultūros sklaidai bei turizmo skatinimui skirtos **Europos kultūros kortelės** sukūrimas, sudarant lengvesnes sąlygas susipažinti su kultūros paveldo stebuklais – rengiant **Europos kultūros savaitę** ir **Europos kultūros naktis** – galėtų būti naudingos iniciatyvos, visų pirma jaunosios kartoms.

5. Konkrečios pastabos

5.1. Parengiant **skaitmeninį gidą** ir tikruoju laiku atnaujinamą, patogią vartotojui interneto svetainę, prieinamą visomis Sąjungos kalbomis, turi būti užtikrinta galimybė naudotis šiuo metu turimomis Sąjungos priemonėmis. Kaip pavyzdys pateikiamas pirminis jų sąrašas:

- **VBP II**, vystomojo bendradarbiavimo priemonė ⁽¹⁹⁾
- „**Interreg Med Programme**“ ⁽²⁰⁾ ir „**Med Culture Programme**“ (2014–2018 m.) ⁽²¹⁾
- **Europos kaimynystės priemonė**, buvusi Europos kaimynystės ir partnerystės priemonė (EKPP) ⁽²²⁾
- **PNPP II** (2014–2020 m.), Pasirengimo narystei paramos priemonė ⁽²³⁾;
- **Tinklas „Natura 2020“** ⁽²⁴⁾
- **Veiksmų planas gamtai, žmonėms ir ekonomikai**, „Natura 2020“ ⁽²⁵⁾
- **LIFE** (2014–2020 m.) ⁽²⁶⁾
- **Struktūriniai fondai** ⁽²⁷⁾
- Europos jūrų stebėjimo ir duomenų tinklas **EMODnet, III etapas** ⁽²⁸⁾
- **Sąjungos mėlynasis augimas** jūrų, transporto ir turizmo sektoriuose ⁽²⁹⁾
- „**Leader plus**“, kaimo ir kultūros paveldo atnaujinimo programa ⁽³⁰⁾
- **Programa „Europa piliečiams“** (2014–2020 m.), skirta Sąjungos istorijai ir įvairovei ⁽³¹⁾
- **Valstybės pagalba** kultūros paveldo išsaugojimo srityje ⁽³²⁾
- **Neteisėta prekyba kultūros vertybėmis** ⁽³³⁾
- „**Copernicus**“ (anksčiau – GMES) – palydovinė informacija, suteikianti galimybę stebėti kultūros paveldą ⁽³⁴⁾
- Patraukliausios Europos turizmo vietovės (angl. **EDEN**)
- Programa COSME, pagal kurią finansuojamos kultūros ir turizmo iniciatyvos ⁽³⁵⁾
- Europos Tarybos ir Europos Komisijos projektas „**Europos kultūros keliai**“

⁽¹⁹⁾ Reglamentas (ES) Nr. 233/2014 (OL L 77, 2014 3 15, p. 44).

⁽²⁰⁾ Interreg Med Programme.

⁽²¹⁾ Med Culture Programme.

⁽²²⁾ Reglamentai (ES) Nr. 232/2014 (OL L 77, 2014 3 15, p. 27) ir (ES) Nr. 236/2014 (OL L 77, 2014 3 15, p. 95).

⁽²³⁾ Reglamentas (ES) Nr. 231/2014 (OL L 77, 2014 3 15, p. 11).

⁽²⁴⁾ Buveinių direktyva 92/43/EEB (OL L 206, 1992 7 22, p. 7) ir Paukščių direktyva 2009/147/EB (OL L 20, 2010 1 26, p. 7).

⁽²⁵⁾ COM(2017) 198 *final*.

⁽²⁶⁾ Reglamentas (ES) Nr. 1293/2013 (OL L 347, 2013 12 20, p. 185).

⁽²⁷⁾ Penki fondai: ERPF, ESF, Sanglaudos fondas, EŽŪFKP, EJŪŽF.

⁽²⁸⁾ Sprendimas (ES) 2017/848 (OL L 125, 2017 5 18, p. 43).

⁽²⁹⁾ 2013 m. liepos 2 d. EP rezoliucija 2012/2297(INI) (OL C 75, 2016 2 26, p. 24).

⁽³⁰⁾ Reglamentas (ES) Nr. 1305/2013 (OL L 347, 2013 12 20, p. 487).

⁽³¹⁾ Reglamentas (ES) Nr. 390/2014 (OL L 115, 2014 4 17, p. 3).

⁽³²⁾ Reglamentai (ES) Nr. 651/2014 (OL L 187, 2014 6 26, p. 1) ir (ES) 2015/1588 (OL L 248, 2015 9 24, p. 1).

⁽³³⁾ Kova su neteisėta prekyba kultūros vertybėmis.

⁽³⁴⁾ Reglamentas (ES) Nr. 377/2014 (OL L 122, 2014 4 24, p. 44).

⁽³⁵⁾ Reglamentas (ES) Nr. 1287/2013 (OL L 347, 2013 12 20, p. 33).

- Programa „**C3 Monitor**“ suteikia galimybę stebėti ir palyginti maždaug 170 kultūros ir kūrybos miestų 30 Europos šalių: **kultūrinis gyvybingumas** (*Cultural Vibrancy*), **kūrybiška ekonomika** (*Creative Economy*), **palanki aplinka** (*Enabling Environment*)
- Viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė **istorinių pastatų energijos vartojimo efektyvumo** srityje
- Kultūros paveldas siekiant programos „**Horizontas 2020**“ darnaus vystymosi
- Skaitmeninė platforma **EUROPEANA**, kurioje daugiau kaip 50 milijonų pažangiais moksliniais metodais suskaitmenintų kūrinių: knygų, muzikos, meno kūrinių
- Europos kino paveldo tyrimų knygos, muzikos ir meno kūriniai **skaitmeninė darbotvarkė** ⁽³⁶⁾
- **Investicijos į kultūros paveldą**, kurios įmanomos dėl sanglaudos politikos reglamentų ⁽³⁷⁾
- „**Erasmus+**“ ⁽³⁸⁾
- **Europos paveldo ženklas**, kuris suteikiamas Sąjungoje esančioms vietoms ⁽³⁹⁾
- Programa „**Kūrybiška Europa**“ (2014–2020 m.): **paprogramė MEDIA**, skirta audiovizualiniam sektoriui; **paprogramė „Kultūra“**, skirta kultūros ir kūrybos sektoriams; **tarpsektorinė** paprogramė, skirta visiems kūrybos ir kultūros sektoriams ⁽⁴⁰⁾.

2018 m. spalio 17 d., Briuselis

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Luca JAHIER

⁽³⁶⁾ COM(2010) 487 *final* ir COM(2014) 477 *final*.

⁽³⁷⁾ OL L 347, 2013 12 20.

⁽³⁸⁾ Reglamentas (ES) Nr. 1288/2013 (OL L 347, 2013 12 20, p. 50).

⁽³⁹⁾ Sprendimas Nr. 1194/2011/ES (OL L 303, 2011 11 22, p. 1).

⁽⁴⁰⁾ Reglamentas (ES) Nr. 1295/2013 (OL L 347, 2013 12 20, p. 221).